STUDY IN ABROAD
AUSTRALIA I NEW ZEALAND
UK I USA I CANADA
IELTS I OET I PTE
Preparation Center
BEACON™
EDUCATION & VISA SERVICES
Study Abroad & Test Preparation Center
Siddhartha Chowk, Pokhara, Nepal
061 578812, 573093 9856031631, 9856071671
info@beaconedu.com.np

राष्ट्रिय दैनिक
पोखरापत्र
Pokharapatra National Daily

रु. १ मा
कलर भिजिटिङ कार्ड
साथै
तुरुन्त क्यालेण्डर पुस्तक,
स्मारिका आदि छपाई गर्नु परेमा
सम्पर्कः
०६१-५७०६५१, ९८५६०७५५७५

❑ वर्ष २२ ❑ अङ्क १३३ ❑ श्रेणी क्षेत्रीय 'क' ❑ २०७८ जेठ १३ गते बिहीबार ❑ 27 May 2021 ❑ पृष्ठ ४ ❑ मूल्य रू. २।-

प्रदेशका अन्य जिल्ला भन्दा कास्की कोरोनाले बढी प्रभावित

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १२ जेठ

कास्की जिल्ला कोरोना संक्रमण (कोभिड–१९) बाट गण्डकी प्रदेशका अन्य १० जिल्ला भन्दा सवैभन्दा बढी प्रभावित भएको छ।

प्रदेशका ११ जिल्ला मध्य कास्कीमा कोरोनाको मृत्युदर ५३ रहेको छ भने मनाङमा मुत्युदर हालसम्म शुन्यमा रहेको छ।

हिमालपारीको जिल्ला मुस्ताङमा कोरोनाको मृत्युदर १.०३ प्रतिशत रहेको छ भने कास्की पछि स्याङ्जामा मृत्युदर १४ प्रतिशत रहेको छ। हालसम्म कास्कीमा कोरोनाले गर्दा २ सय ६८ जनाको मृत्यु भएको गण्डकी प्रदेश स्वास्थ्य निर्देशनालयले जारी गरेको प्रेस विज्ञेप्तिमा जनाइएको छ। यो सङख्या अन्य प्रदेशका अन्य जिल्लाको तुलनामा अध्याधिक धेरै हो।

त्यसै गरी कोरोनाबाट मुस्ताङमा ६, लमजुङमा १२, म्याग्दीमा २३, गोर्खामा २५, तनुहँमा ५८ जना, बागलुङमा ३१, पर्वतमा ३५, स्याङ्जामा ८१, नवलपरासी पूर्वमा ३८ जनाको मृत्यु भएको छ भने हिमालपारीको जिल्ला मनाङमा भने हालसम्म एक जनाको पनि मृत्यु भएको छैन् । प्रदेशमा हालसम्म कोरोनाले ५ सय ७७ जनाको ज्यान गएको छ।

प्रदेशमा हाल १० जहार ७ सय ३९ जना कोरोनाका सक्रिय केस रहेका छन् भने ३७ हजार ९ सय ५४ जनामा संक्रमण देखा परे पनि २६ हजार ६ सय ३८ जना निको भएको छ। पछिल्लो चौविस घण्टामा २ हजार २ सउय २३ जनाको कोरोना परिक्षण गर्दा १ हजार ७९ जनामा कोरोना संक्रमण देखा परेको निर्देशनालयले जनाएको छ।

होम आइसोलेसनमा हाल १० हजार ३ सय १२ जना रहेका छन् । कास्कीमा ४ सहित गण्डकी प्रदेशमा कोरोना शंक्रमणबाट पछिल्लो चौविस घण्टामा थप ७ जनाको मृत्यु भएको छ । प्रदेशको राजधानि पोखराको विभिन्न अस्पतालमा उपचार गर्दै गरेका कोरोनाका बिरामीहरुको मृत्यु भएको गण्डकी प्रदेश स्वास्थ्य निर्देशनालयले बुधबार जारी गरेको अध्यावधिकमा उल्लेख गरेको छ । मुत्यु हुनेहरुमा स्याङ्जाका २ र लमजुङका १ जना रहेका छन् ।

पोखरा २६ का २९ वर्षीय पुरुषको सोमबार पोखराको मेडिप्लस अस्पतालमा उपचार क्रममा मृत्यु भएको छ भने पोखरा १२ का ७८ वर्षीय पुरुषले बुधबार होम आइसोलेसनमै ज्यान गुमाए। कास्कीको माछापुच्छ्रे ३ का ८५ वर्षीय पुरुषको मणिपाल शिक्षण अस्पतालमा बुधबार नै मृत्यु भयो भने मणिपालमै स्याङ्जा वालिङ ९ का ४८ वर्षीय पुरुषको मंगलबार मृत्यु भएको निर्देशनालयले उल्लेख गरेको हो।

पोखरा स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा पोखरा १ का ४१ वर्षीय पुरुष र वालिङ ८ की ६० वर्षीया महिलाले मंगलबार मृत्यु भएको प्रतिष्ठानका कोभिड उपचार केन्द्रका संयोजक डा. शरदचन्द्र बरालले बताए।

लमजुङको मध्यनेपाल नगरपालिका ४ की ८५ वर्षीय महिलाको गण्डकी मेडिकल कलेज, पोखरामा मंगलबार मृत्यु भएको छ।

काँग्रेसद्वारा कोभिड नियन्त्रणका लागि सरकारको पुनः ध्यानाकर्षण

रासस
काठमाडौं, १२ जेठ

प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेपाली काँग्रेसले कोभिड-१९ महामारी नियन्त्रणमा सम्पूर्ण ध्यान केन्द्रित गर्न सरकारलाई आग्रह गरेको छ।

सभापति शेरबहादुर देउवा निवास बुढानीलकण्ठमा बुधबार बसेको केन्द्रीय पदाधिकारी र पूर्व पदाधिकारीको बैठकले सरकारले कोभिड-१९ महामारीको आडमा राजनीति गर्न खोजेको आरोप लगाएको छ । सभापति देउवा नेतृत्वको प्रतिनिधिमण्डलले कोभिड-१९ संक्रमणको उपचार र रोकथामका लागि प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीलाई यही जेठ ६ गते १५ बुँदे सुझावपत्र बुझाएको थियो । बैठकले सो सुझाव कार्यान्वयनमा सरकारले गम्भीर रूपमा चासो नदेखाएको भन्दै पुनः ध्यानाकर्षण गराएको महामन्त्री पूर्णबहादुर खड्काले जानकारी दिए।

बैठकले आवश्यकताअनुसार श्यया, अक्सिजन, आइसियु र भेन्टिलेटरसहितको अस्पताल र आवश्यक स्वास्थ्यकर्मीको व्यवस्था तत्काल गर्न, सबै जनतालाई सहज रूपमा तत्काल कोरोनाविरुद्धको खोप उपलब्ध गराउन, कन्ट्याक्ट ट्रेसिङको आधारमा बढी भन्दा बढी पिसिआर परीक्षणको व्यवस्था गर्न सरकारको ध्यानाकर्षण गराएको छ । नेता खड्काले लम्बिदै गएको निषेधाज्ञाका कारण मारमा परेका दैनिक ज्यालादारी श्रमिक, रोजगारी गुमाएका सर्वसाधारण र व्यापारीलगायतलाई उचित राहतको व्यवस्था गर्न, स्थानीय तहलाई आवश्यक साधन, स्रोतको व्यवस्था गरी संक्रमणको प्रभावकारी रोकथाम, कन्ट्याक्ट ट्रेसिङ, संक्रमितको आइसोलेशन, प्रारम्भिक स्वास्थ्य परामर्श र उपचारको पहुँचमा पुऱ्याउने व्यवस्थाका लागि जिम्मेवारी दिनुपर्नेलगायत विषयमा बैठकले सरकारको ध्यानाकर्षण गराएको बताए।

संक्रमितभन्दा निको हुनेको संख्या बढ्यो, १४५ को मृत्यु

रासस
काठमाडौं, १२ जेठ

गत २४ घण्टामा छ हजार ७१६ जना कोरोना भाइरस (कोभिड १९) संक्रमणमुक्त भएका छन् ।

नयाँ भेरियन्टसहितको कोरोना तीव्र रूपमा फैलिएका बेला बुधबार संक्रमितभन्दा निको हुनेको सङ्ख्या बढेको हो । यस अवधिमा छ हजार ७१४ नयाँ सङ्क्रमित थपिएको स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालयले जनाएको छ । यस अवधिमा नयाँ सङ्क्रमितभन्दा निको हुनेको सङ्ख्या दुई जना बढी रहेको मन्त्रालयले बुधबार आयोजना गरेको पत्रकार सम्मेलनमा जानकारी दिइयो।

देशभरका प्रयोगशालामा १९ हजार ३० नमुनाको पिसिआर परीक्षण गर्दा छ हजार ६७७ जना र ३२२ जनाको एन्टिजेन परीक्षण गर्दा ३७ जनामा सङ्क्रमण पुष्टि भएको छ। पछिल्लो २४ घण्टामा काठमाडौं उपत्यकामा एक हजार ४९३ सङ्क्रमित थपिएका छन् । जसमध्ये काठमाडौंमा एक हजार १३९, ललितपुरमा २४१ र भक्तपुरमा ११३ जना थपिएको मन्त्रालयले जनाएको छ।

योसँगै देशभरमा संक्रिय सङ्क्रमितको संख्या एक लाख १७ हजार ७७ पुगेको छ। पछिल्लो २४ घण्टामा १४५ जनाको कोरोनाकै कारण निधन भएको छ। हालसम्म मृतकको संख्या छ हजार ८४५ पुगेको छ।

नेपाल समूहका १५ नेता ओलीविरुद्ध एकताबद्ध संघर्ष गर्ने

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १२ जेठ

नेकपा एमालेको माधवकुमार नेपाल समूहले पार्टी अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीले हैदमवादी शैलीमा कारबाहीको डण्डा चलाएको बताएका छन् ।

पछिल्लो पटक ११ नेतालाई पार्टी सदस्यबाट निष्कासन गर्ने र १२ जनालाई स्पष्टीकरण सोध्ने निरंकुश तानाशाही निर्णय सार्वजनिक गरिएको भन्दै नेपाल समूहका १५ स्थायी कमिटी सदस्यले भर्त्सना गरेका छन् । एमालेमा नेपाल समूहले सर्वोच्च अदालतको २३ फागुनको फैसलाअनुसार पार्टी र संगठनलाई २ जेठ २०७५ को स्थितिमा सञ्चालन गर्नुपर्ने माग गर्दै आएको छ। अध्यक्ष ओलीले महाधिवेशनबाट निर्वाचित नेताहरुलाई जिम्मेवारीमुक्त गर्नुका साथै पार्टी सदस्य नै नभएकाहरुलाई जिम्मेवारी दिने जस्ता अवैध निर्णय गरेको भन्दै नेपाल समूहले समानान्तर कमिटीहरु बनाएको छ।

पछिल्लो पटक एकताका लागि कार्यदल बनेको थियो । तर प्रधानमन्त्री ओलीले राष्ट्रपतिसँग मिलेमतो गरेर संसद विघटन गर्ने अलोकतान्त्रिक कार्य गरेको भन्दै नेपाल समूहका १५ नेताले संयुक्त वक्तव्यमा भनेका छन्, 'प्रतिनिधिसभा विघटन गरिनु स्वेच्छाचारी र प्रतिगमनकारी कुकृत्य भएकाले यसको विरोधमा आवाज उठाउनु प्रत्येक लोकतान्त्रिक देशभक्त राजनीतिकर्मीको कर्तव्य हो ।' प्रधानमन्त्री ओलीले राज्ययन्त्र, सत्ता र सरकारको चरम दुरुपयोग गरेको र उनको कामकारबाहीले कम्युनिस्ट आन्दोलन र लोकतन्त्र नै क्षतविक्षत् भएको नेपाल समूहको निष्कर्ष छ । 'प्रधानमन्त्री ओलीका पार्टीभित्र र देशमा गरिएका स्वेच्छाचारी, निरंकुश र प्रतिगमनकारी कार्यहरुका विरुद्ध सम्पूर्ण वामपन्थी र लोकतान्त्रिक शक्तिहरुको एकताबद्ध संघर्ष र सहकार्य अपरिहार्य भएको छ । यसका लागि हामीहरु तत्परताका साथ आवश्यक पाइला चाल्न अग्रसर छौं।'

नेपाल समूहका १५ नेताले वक्तव्यमा ओली समूहका धाकधम्की, प्रलोभन र भ्रमलाई अस्वीकार गर्न र दृढताका साथ अघि बढ्न एमाले नेता-कार्यकर्तालाई आह्वान गरेका छन्।

मुख्यमन्त्री गुरुङद्वारा बुद्ध जयन्तीको शुभकामना

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १२ जेठ

गण्डकी प्रदेशका मुख्यमन्त्री पृथ्वीसुब्बा गुरुङले महामानव गौतम बुद्धले मानव कल्याण र शान्तिका लागि देखाउनुभएको मार्गदर्शनलाई आत्मसात् गरेर अघि बढ्नुपर्ने बताएका छन् ।

२५६५औं बुद्ध जयन्तीका अवसरमा उनले बुधबार जारी गर्नुभएको शुभकामना सन्देशमार्फत स्वदेश तथा विदेशमा रहनु हुने सम्पूर्ण बुद्ध धर्मावलम्बी तथा नेपाली दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीमा सुख, शान्ति, समृद्धि र सुस्वास्थ्यको कामना गर्नुभएको हो । नेपालको राजनीतिमा देखिएको उथलपुथलका कारण जनअपेक्षा पूरा गर्न बाधाव्यवधान आइपरेको बताउँदै उनले यस अवसरमा बुद्धले व्यवहारमा प्रदर्शन गरेको त्याग र तपस्याको बाटो वर्तमान अवस्थामा झनै सान्दर्भिक हुने विश्वास व्यक्त गरेका छन् ।

नेपालको पवित्र भूमिमा जन्मेर विश्व मानवका लागि ठूलो योगदान दिनुभएका गौतम बुद्ध नेपालका मात्र नभई विश्वकै प्रेरणाका स्रोत भएको बताउँदै मुख्यमन्त्री गुरुङले शुभकामना सन्देशमा विश्वले मानव कल्याणको बाटो अनुसरण गर्न जुन प्रयत्न गरेको छ नेपालीका लागि गर्व भएको उल्लेख गरेका छन् ।

विश्व नै कोभिड-१९ को महामारीले आक्रान्त भइरहेको वर्तमान अवस्थामा बुद्धले देखाउनु भएको मानव कल्याणको मार्ग झनै सान्दर्भिक भएकामा जोड दिँदै उहाँले मानव अस्तित्व नै सङ्कटमा पार्ने गरी फैलिएको कोरोना भाइरसको सङ्क्रमण न्यूनीकरणका लागि आ-आफ्नो ठाउँबाट जुट्नु आजको आवश्यकता भएको सन्देशमा उल्लेख छ।

सडक पेटिका कुकुरलाई खाना खुवाउदै पोखराका दुई युवती

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १२ जेठ

कोरोनाको कारण पोखरा सहित कास्कीमा हाल निषेधाज्ञा जारी रहेको अबस्थाका सडक क्षेत्र यति वेला प्राय सुनसान भएका छन् ।

दैनिक ज्यालादारी मजदुरहरुले समेत खानखान समस्या उत्पन्न हुन थालेको अबस्थामा सडक क्षेत्रमा हिड्ने गरेका कुकुरहरुलाई खाना खुवाउने बिषयमा त कसले सोच्ने । तर समाजमा विभिन्न विचार धारा भएका मानिसहरुको सोचमा फरक हुन्छ।

यस्तै फरक सोच पोखरा लेकसाइडका दुई युवतीमा रहेको छ । पोखराको एक रेष्टुरेण्टको क्यासियरमा काम गरेकी युवती झर्ना नेपाली र देवियानी राईले हिजोआज दैनिक जसो लेकसाइडका सडकमा भेटिएका कुकुरलाई खाना खुवाउदै आएका छन् । जहाँ इच्छा त्यही उपाय भने झै भएको जागिर पनि कोरोनाले गर्दा गत बर्षदेखि बेरोजगार भएकी नेपालीले आफ्नो गाँस कटायर भय पनि कुकुरलाई खाना खुवाउन निरन्तरता दिएकी हुन् ।

अन्य दिनमा दैनिक जसो १५/१७ कुकुरहरुलाई विहान विस्कुट र वेलुका खाना खुवाउदै आएकी नेपालीले कोरोनाको कारण हाल पोखरामा पनि निषेधाज्ञा जारी हुँदा होटल तथा रेष्टुरेण्ट बन्द भएसंगै बजारमा चहल पहल ठप्पै भएकोले हाल दैनिक जसो २०/२२ वटा कुकुरलाई खानाको प्रबन्ध गर्दै आएको बताइन्। उनले भनिन् "कुकुरहरु पनि हामी मानव जस्तै प्राणीहरु हुन, उनीहरुलाई पनि भोक लाग्छ, कोरोनाले गर्दा हाल बजार प्राय ठप्प भएको अबस्थामा कुकुरहरुले के खाए होलान भन्ने झन मलाईं चिन्ता लाग्छ ।" कहिले काँहि कुकुरले भोग लागेको अबस्थामा बन्द रहेका सटरहरु समेत हान्ने गरेकोले उनीहरुमा कति भोक लागेको छ भनेर मानवले बुझ्नु पर्ने उनको भनाई छ। नेपालीले भनिन "हामीले खाना खाएको ३/४ घण्टामा भोक लागेको अनुभव हुन्छ, कुकुरहरुलाई पनि भोग हुदो हो, यस्तो अबस्थामा फन उनीहरुलाई खाना खुवाउने ठाँउ प्राय बन्द जस्तै भएको छ, मानिसको चहल पहल कम छ, यसमा हामी जस्ताले यस्ता जनावरको संक्षरण गर्नु पर्छ भन्ने मलाई लाग्छ ।" कुनै घटना तथा दुर्घटनामा परी घाइते भएका कुकुरको रेस्क्यू समेत गरेर उपचार समेत आफुहरुले गराएको नेपालीले जनाइन् । नेपालीको अभियानमा विगत एक बर्ष देखि साथ दिदै आएकी छन एक युवती देवियानी राईले । आफ्नो जागिर नभएको अबस्थामा राईको सहयोग र साथ पाउदा आफुलाई कुकुरहरुको रेखदेखमा धेरै सहज भएको नेपालीले जनाइन् ।

चामल, नुन र मासु तथा हड्डी पकायर उनीहरुले बेलुका लेकसाइड क्षेत्रमा रहेका कुकुरलाई खाना खुवाउन हिड्ने गर्दछन् । पहिला कुकुरलाई खाना खुवाउदा आफ्नो घर परिवारबाट उचित सहयोग नपाए पनि केही समय पनि राम्रै सहयोग हुने गरेको नेपाली र राईले जनाए । राई ह्याण्डिग्राफ व्यवसाय संचालन गर्दै आएकी छन भने नेपालीले सुरु गरेको कुकुरलाई खाना खुवाउने अभियान आफुले समेत जीवन रहदासम्म उनलाई सहयोग गर्ने बताइन्। मासिक करिब ७ हजार रुपैया खर्च लाग्ने भएको उनीहरु बताउछन् ।

कहिले काहि केही व्यक्ति तथा संस्थाबाट सहयोग जुट्ने अन्यथा आफ्नो व्यक्तिगत रुपमा सहयोग गर्दै आएको उनीहरु बताउछन्। आफुलाई पनि सानै देखि कुकुर मन पर्ने भएकोले नेपालीको अभियानमा आफुले पनि सधै साथ दिने राईले बताइन्। उनीहरुको अभियान देखेर समाजका केही व्यक्तिहरु छक्क पर्छन त केहीले राम्रो काम गरेकोमा धन्यवाद सहित कुकुरालाई खाना खुवाउन रकम समेत दिने गरेका छन् ।

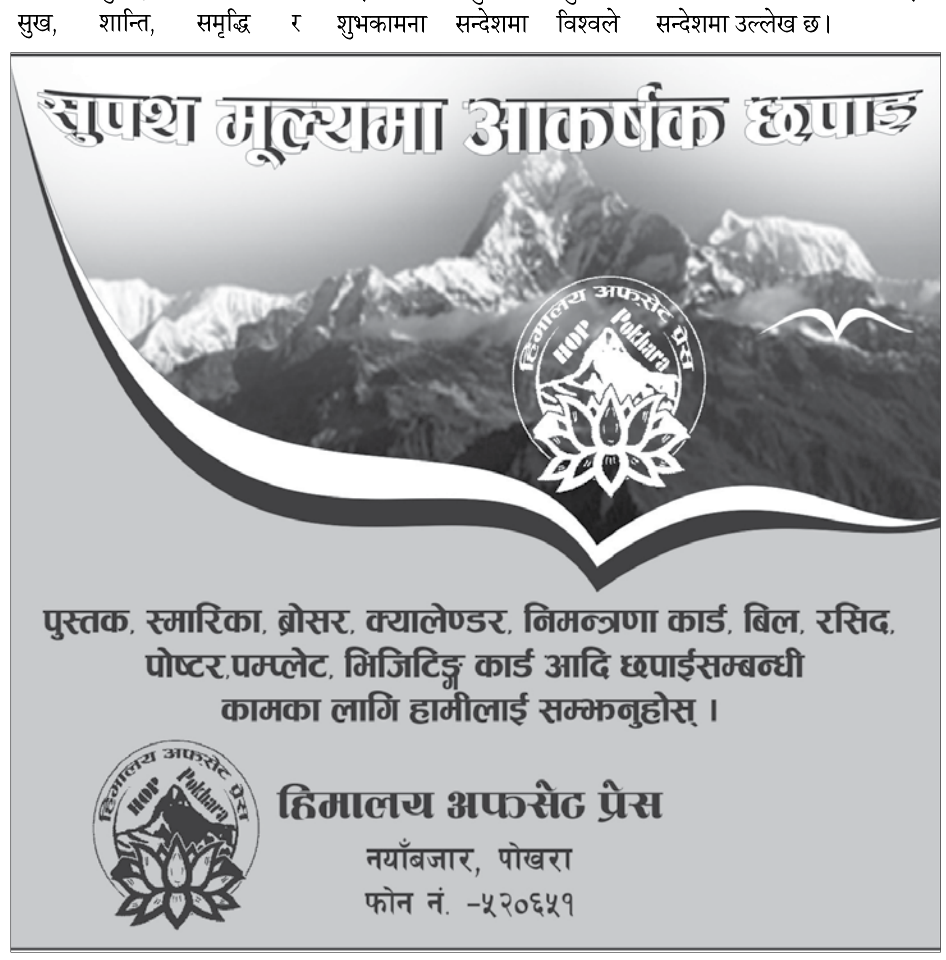

पोखराको रानीवनमा रतुवा मृग हेर्न पाइने

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १२ जेठ

पर्यटकीय नगरी पोखराको विश्व शान्ति जैविक विविधता उद्यान रानीवनस्थित वन्यजन्तु उद्धार केन्द्रमा रतुवा मृग हेर्न पाइने भएको छ।

फेवाताल किनारास्थित फेवा सबडिभिजन वन कार्यालयको हातामा निर्माण गरिएको उद्धार केन्द्रमा गण्डकी प्रदेशका वन, वातावरण तथा भूसंरक्षणमन्त्री विकास लम्सालले सोमबार एक जोडी रतुवा मृग छाड्नुभएको हो । तनहुँ जिल्लाबाट उद्धार गरिएको डेढ वर्षको पोथी र लगभग सात वर्षको भाले उक्त जोडी रतुवा मृग लेखनाथको पचघैयास्थित वन्यजन्तु उद्धार केन्द्रबाट ल्याइएको हो । डिभिजन वन कार्यालय कास्कीले रु १८ लाखको लागतमा रानीवनमा निर्माण सम्पन्न गरेको सो वन्यजन्तु उद्धार केन्द्र हालै सञ्चालनमा ल्याएको हो। वन्यजन्तु उद्धार केन्द्रलाई व्यवस्थित बनाइने बताउँदै मन्त्री लम्सालले प्रदेशभित्रका विभिन्न दुर्लभ जीवजन्तुलाई संरक्षण गर्दै यहाँ आउने पर्यटकले देख्न पाउने गरी व्यवस्थित गर्दै लगिने जानकारी दिनुभयो । उद्धार केन्द्रलाई आकर्षक गन्तव्यका रूपमा विकास गर्न बजेटको कमी हुन नदिने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दै उहाँले यसका लागि सम्बद्ध निकायले पनि उत्तिकै चासो दिनुपर्नेमा ध्यानाकर्षण गराउनुभयो । "प्रदेशअन्तर्गतका ११ वटै जिल्लामा वन्यजन्तु उद्धार केन्द्र निर्माण गर्ने मन्त्रालयको योजना रहेको छ", उहाँले भन्नुभयो, "अब प्राणी उद्धार केन्द्रमा उपचार गरिएका वन्यजन्तु बाहिर नपठाई प्रदेशभित्रै व्यवस्थापन गरिने छ।"

मुलुकका सामुदायिक वन समूहलाई समेत विभिन्न वन्यजन्तुको प्रजननूस्थलका रूपमा विकास गरिने तयारी भइरहेको भन्दै उहाँले वन्यजन्तुलाई घेराभित्र नभई प्राकृतिकरूपमै प्रजनन तथा हुर्कने वातावरण बनाउँदै वन वातावरणको संरक्षणसँगै पर्यापर्यटन विकासमा जोड दिइने बताउनुभयो। डिभिजन वन कार्यालय कास्कीका प्रमुख केदार बरालले वन तथा वन्यजन्तु संरक्षणका लागि आवश्यक पूर्वाधार, प्रविधि एवं जनशक्तिको अभाव रहेको बताउँदै आवश्यक व्यवस्थापनका लागि तीनै तहका सरकारबीच समन्वय हुनुपर्नेमा जोड दिनुभयो।

उक्त स्थानमा स्थापित नर्सरीमा विभिन्न जातका ३० हजार बिरुवा उत्पादन भइरहेको बताउँदै उहाँले रु चार लाखको लागतमा वन रक्षाका लागि निर्माण गरिएका जीर्ण भवनको मर्मत गरिएको जानकारी दिनुभयो । पचघैया प्राणी उद्धार केन्द्रका व्यवस्थापक विनय अधिकारीका अनुसार उद्धार केन्द्रमा हाल १५ वटा रतुवा मृगसहित चरिबाघ, वन बिरोलो, हुचिल, गिद्ध नीलगाई, स्याल, पानी र सुक्खामा पाइने कछुवालगायतका विभिन्न १८ प्रजातिका वन्यजन्तु रहेका छन् । केन्द्रमा घाइते वन्यजन्तुको उद्धारका लागि एउटा एम्बुलेन्ससमेत व्यवस्था गरिएको छ।

प्रेस युनियन कास्कीको उत्कृष्ट सदस्य अवार्ड नेपालीलाई

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १२ जेठ

नेपाल प्रेस युनियन कास्कीले उत्कृष्ट सदस्य अवार्ड - २०७७ कार्यसमिति सदस्य विजय नेपालीलाई प्रदान गर्ने भएको छ।

नेपाल प्रेस युनियनको स्थापना दिवसमा प्रदान गरिने यो अवार्ड गतवर्ष देखि शुरु गरिएको हो । अवार्डको राशी नगद पाँच हजारसहित दोसल्ला र प्रशंसापत्र रहेको छ । कार्यसमितिका सदस्यमध्ये संस्थागत गतिविधिमा सक्रिय सहभागिता जनाउनेलाई यो अवार्ड प्रदान गरिने अध्यक्ष नवीन सिग्देलले बताउनुभयो । कार्यसमितिका सदस्यलाई प्रोत्साहन गर्न अवार्डको व्यवस्था गरिएको उहाँको भनाइ छ।

हिमदुत दैनिकबाट पत्रकारिता शुरु गर्नुभएका पत्रकार नेपाली पोखराका क्रियाशील पत्रकार हुनुहुन्छ । उनी हाल ढोरपाटन दैनिक र समाचारपत्रमा कार्यरत हुनुहुन्छ। कार्यसमितिको दोस्रो बैठकले उत्कृष्ट सदस्य अवार्डका लागि कार्यमूल्यांकनका आधारमा सदस्य छनोटको अधिकार अध्यक्ष सिग्देललाई दिएको थियो । यसअघि सो

अवार्ड कार्यसमिति सदस्य अनिषा श्रेष्ठलाई प्रदान गरिएको थियो।

कोरोना महामारीका कारण अवार्ड हस्तान्तरण कार्यक्रम भने पछि उपयुक्त समयमा गरिने सचिव प्रदिप पौडेलले जानकारी दिनुभयो। प्रेस युनियनको स्थापना दिवस जेठ १३ गते हो।

तनहुँका पत्रकार सूर्यचन्द्र बस्नेतलाई खनाल स्मृति पत्रकारिता पुरस्कार

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १२ जेठ

राष्ट्रिय समाचार समिति (रासस) का कार्यकारी सम्पादक सूर्यचन्द्र बस्नेतलाई प्रेस यूनियन तनहुँले स्थापना गरेको 'नरहरि खनाल स्मृति पत्रकारिता पुरस्कार' पहिलो पटक प्रदान गरिने भएको छ।

पत्रकारिता क्षेत्रमा साढे दुई दशकदेखि क्रियाशील यूनियका पूर्व जिल्ला अध्यक्ष रहेका बस्नेतलाई पाँच हजार ५५५ नगद तथा सम्मानपत्रसहित पुरस्कृत गरिने भएको हो। पत्रकार बस्नेतले कानुनमा स्नातक र पत्रकारितामा स्नातकोत्तर तहको शिक्षा हासिल गरेका छन् । हाल बस्नेत सुप्रिम कलेज सामाखुशी र सेफर्ड कलेज नयाँ वावेश्वरमा पत्रकारिता विषय पढाउछन् । युनियनका जिल्ला अध्यक्ष अमरराज नहर्कीको अध्यक्षतामा मंगलबार बसेको भर्चुअल बैठकले बस्नेतलाई सो पुरस्कार प्रदान गर्ने निर्णय गरेको हो । शिक्षक खनालका स्मृतिमा उहाँका छोरा लक्ष्मीभक्त

खनालले युनियनलाई सो पुरस्कार स्थापनार्थ सहयोग गरेका थिए । लक्ष्मीभक्त नेपाल विद्यार्थी सङ्घका पूर्वसहमहामन्त्री थिए।

सो पुरस्कार युनियन स्थापना दिवसका अवसरमा यही जेठ १३ गते प्रदान गरिने भए पनि परि स्थिति सहज भएपछि अर्पण गरिने अध्यक्ष नहर्कीले जानकारी दिए। युनियनका पूर्वजिल्ला अध्यक्ष बस्नेतले तनहुँबाटनै राष्ट्रपुकार साप्ताहिकबाट पत्रकारिताको क्यारियर शुरुआत गरेका थिए । बस्नेतले समाचारपत्र, हिमालय टाईम्स र आदर्श समाज दैनिकको जिल्ला संवाददताको रुपमा काम गरे । दमौलीमै नव व्यासवाणी साप्ताहिकको सम्पादक र तनहुँ आवाज साप्ताहिकको उपसम्पादकका रुपमा काम गरे । राससमा २०५३ मा पाँचौ तहमा केहीसमय काम गरेका पत्रकार बस्नेतले पछि स्ट्रिञ्जर, अधिकृत तहमा स्थायीसँगै राससको तत्कालीन क्षेत्रीय कार्यालय पोखराको प्रमुख तथा केन्द्रीय कार्यालयमा उपप्रमुख समाचारदाता, प्रमुख समाचारदाताका रुपमा समेत काम गरिसकेका छन्। नेपाल पत्रकार महासङ्घ रासस शाखाका पूर्वअध्यक्ष बस्नेतले रासस सञ्चालक समितिका सदस्यको जिम्मेवारीसमेत निर्वाह गरिसकेका छन् । यस अघि बस्नेतले विभिन्न सम्मानसहित नेपाल पत्रकार महासंघ तनहुँले प्रदान गर्ने पत्रकारिता पुरस्कार, रासस पत्रकारिता पुरस्कार – २०६६, पोखरा रोयल सहकारी क्षेत्रीय पत्रकारिता पुरस्कार – २०६६, आरसी कृषि पत्रकारिता पुरस्कार – २०६६ र जीपी कोइराला सक्रिय पत्रकारिता पुरस्कार – २०७० प्राप्त गरिसकेका छन्।

श्री ओमविकास तथा देउकुमारी स्मृति प्रतिष्ठानद्धारा विपन्न वर्गलाई स्वास्थ्य सामग्री

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १२ जेठ

२५६५ औं बुद्ध जयन्तीको अवसरमा श्री ओमविकास तथा देउकुमारी स्मृति प्रतिष्ठानद्धारा पोखरा महानगरपालिका वडा नं १४ नयाँ वस्तीका विपन्न वर्गलाई स्वास्थ्य सामग्री प्रदान गरिएको छ।

कोरोना संक्रमणको जोखिमबाट सुरक्षित राख्नका लागि उक्त वस्तीका १३७ घर परिवारलाई रु ४० हजारको मास्क र डिटोल साबुन लगायतका स्वास्थ्य सामग्री वितरण गरिएको प्रतिष्ठानका अध्यक्ष सवि शेरचनले जानकारी दिनुभयो।

प्रतिष्ठानका सल्लाहाकार गोविन्द नेपालीको समन्वयमा उक्त स्वास्थ्य सामग्री दोभान नमुना टोलविकास संस्थाका अध्यक्ष

डिलबहादुर गुरुङलाई हस्तान्तरण गरिएको हो । अध्यक्ष गुरुङले कोरोना महामारीको अवस्थामा विपन्न परिवारलाई स्वास्थ्य सामग्री हस्तान्तरण गरेको भन्दै प्रतिष्ठानलाई धन्यवाद दिनुभयो।

स्वास्थ्य मापदण्ड अपनाएर सञ्चालन गरिएको उक्त कार्यक्रममा संस्थाका सचिव लोकेन्द्र राई, सहसचिव रामचन्द्र सुनार, आमा समुहका अध्यक्ष सुस्मा परियार, खानेपानी उपभोक्ता समितिका उपाध्यक्ष नारायण गुरुङ, सचिव सोममाया तामाङ लगाएको उपस्थिती रहेको थियो।

सो कार्यक्रमको टोल विकास संस्थाका सल्लाहकार सन्तोष परियारले सञ्चालन गर्नुभएको थियो।

विश्वशान्ति र मानवकल्याणका लागि बुद्धका सन्देश अनुकरणीय छ : प्रदेश प्रमुख पौडेल

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १२ जेठ

गण्डकी प्रदेश प्रमुख सीताकुमारी पौडेलले विश्वशान्ति र मानवकल्याणका लागि गौतम बुद्धका उपदेश अनुकरणीय रहेको बताउनुभएको छ।

दुई हजार ५६५ औँ बुद्धजयन्तीका अवसरमा दिनुभएको शुभकामना सन्देशमा प्रमुख पौडेलले सम्पूर्णको सुख, शान्ति र समृद्धिको कामना गर्दै शाक्यमुनि बुद्धले अंगीकार गरेको शान्ति, अहिंसा र मानवकल्याणको मार्ग अनुसरण गर्न सके मानिस दुःखी हुन नपर्ने विचार व्यक्त गर्नुभएको छ। शुभकामना सन्देशमा नेपाली भूमिमा जन्म लिनुभएका राष्ट्रिय विभूति गौतमबुद्ध नेपालका मात्रै नभई महामानवका रूपमा विश्वकै प्रेरणाको स्रोत भएको उल्लेख गर्दै उहाँले देखाउनुभएको शान्ति, अहिंसा र मानव कल्याणका मार्गमा लाग्न तथा सकारात्मक सोचको विकास गर्न आग्रह गरिएको छ । आज कोरोना भाइरसको विश्व महामारीसँग जुधिरहेका हामी सबैलाई धैर्य गरेर आत्मबल उच्च बनाउने प्रेरणा बुद्धको दुःखसम्बन्धी चतुर्आर्य सिद्धान्तले दिने सन्देशमा जनाइएको छ । प्रदेश प्रमुखले आजकै दिन परेको किराँत राई, याक्खा, सुनवार र लिम्बू समुदायको प्रमुख पर्व उभौली पर्व तथा चण्डीपूर्णिमाका अवसरमा पनि सम्पूर्णमा सुख, शान्ति र समृद्धिको कामना गर्नुभएको छ । कोभिड -१९ को संक्रमणबाट जोगिन स्वास्थ्य मापदण्डलाई पूर्ण रूपमा पालना गरेर धर्म, संस्कार संस्कृति र चाडपर्व मनाउन पनि प्रदेश प्रमुख पौडेलले आग्रह गर्नुभएको छ।

आर्थिक अवस्था कमजोर भएकालाई गाउँपालिकाबाट खर्च

पोखरापत्र संवाददाता
स्याङ्जा, १२ जेठ

फेदीखोला गाउँपालिकाले आर्थिक अवस्था कमजोर भएका गाउँपालिकावासीलाई आर्थिक सहयोग गर्ने भएको छ।

कोभिड-१९ को दोस्रो सङ्क्रमण बढ्दै गएको अवस्थामा पनि गाउँपालिकामा सङ्क्रमण देखिएका बिरामी स्वास्थ्य परीक्षणमा चासो नदेखाएको र आर्थिक अवस्था कमजोर हुँदा उपचारमा समस्या आएको भन्दै गाउँपालिकाले पालिकावासीलाई उपचारमा हौसला प्रदान गर्न आर्थिक सहयोग गर्ने निर्णय गरेको गाउँपालिकाले जनाएको छ।

गाउँपालिका अध्यक्ष घनश्याम सुवेदीले बजेट अभावमा उपचारमा समस्या नहोस् भनेर अर्थिक अवस्था कमजोर भएका पालिकावासीलाई उपचारमा सहयोग पुगोस् भनेर रु १५ हजारसम्म दिने निर्णय भएको बताउनुभयो । अध्यक्ष सुवेदीले भन्नुभयो, "कोरोना पोजेटिभ देखिए पनि आर्थिक अभावमा अस्पताल नगएर घरमै थलिएर बसेको अवस्थामा पालिकाले दिने उपचार खर्चले सहयोग पुग्छ र यसले सङ्क्रमणलाई लुकाउने कार्यमा कमी आउँछ।" बिरामीले अस्पतालमा स्वास्थ्योपचार गराएको कागजपत्रका आधारमा गाउँपालिकाकोकार्यालयमाउपचार खर्च गरेको अवस्थामा रकम उपलब्ध गराउने अध्यक्ष सुवेदीले बताउनुभयो।

गाउँपालिकाका प्रशासकीय प्रमुख चिरञ्जीवी बरालले गाउँपालिकाभित्र ४९ जना सङ्क्रमित रहेको र जसमध्ये नौजना सङ्क्रमण निको भएर घर फर्किएको र एकजना सङ्क्रमित महिलाको मृत्यु भएको जानकारी दिनुभयो। गाउँपालिकाले कोरोना महामारीमा स्वास्थ्य उपचारमा सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यअनुसार पालिकाभित्र दुईओटा एम्बुलेन्स सञ्चालनमा ल्याएको र कोरोना सङ्क्रमित बिरामी र सुत्केरीको उपचारका लागि छुट्टाछुट्टै एम्बुलन्सद्वारा निःशुल्क सेवासमेत दिँदै आएको प्रशासकीय प्रमुख बरालले बताउनुभयो।

गाउँपालिकाले २० शय्याको अक्सिजनसहितको अस्पताल सञ्चालनमा ल्याएको र कोरोना सङ्क्रमितहरूलाई सङ्क्रमितको घरघरमै पुगेर औषधिसमेत वितरण गर्दै आएको गाउँपालिकाले जनाएको छ । जिल्लामा यो समाचार तयार पार्दासम्म कूल एक हजार ८४२ जना सङ्क्रमित भएका छन् भने ३२० जना निको भएर घर फर्किएका छन्।

मृत्यु हुनेको सङ्ख्या ७९ पुगेको छ भने विभिन्न ६४ जना सङ्क्रमितको विभिन्न अस्पतालमा उपचार भइरहेको जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयका सूचना अधिकारी मित्रप्रसाद अर्यालले जानकारी दिनुभयो।

जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयका अनुसार होम आइसोलेशनमा एक हजार ३४३ छन् भने क्वारेन्टिनमा ३६ जना छन्। जिल्लामा २९७ आइसोलेशन शय्या र २४९ अक्सिजन सिलिण्डर रहेको स्वास्थ्य कार्यालयले जनाएको छ।

कपालको उपचार
कपाल झर्न तुरुन्त रोक्ने तथा उमार्ने
के तपाई कपाल झरेर चिन्तित हुनुहुन्छ ?
● कपाल कोर्दा, नुहाउदाँ समेत सय भन्दा वढी नियमित झरिहेको छ,
● चिसो समयमा कपालका समस्याहरु बढ्न सक्छन्
● कपालको वीच वीचमा टाटुपरेर झरेको छ, कपाल चिलाउने, चाँया पर्ने, चिसोको समयमा चाँया पर्ने, कपाल झर्ने तथा टाउकोमा घाउ खटिरा आउने जस्ता समस्या छन्।
● कपाल झरेको कारणले झुसिलो, पातलो, छोटो भएको छ, कपाल समय अगाबै फुल्ने, टाउकोको अगाडिको भाग झर्ने, दाढी झर्ने, अनावश्यक रौं पलाउने भएको छ। यदि यस्ता समस्या तथा कपालका कुनैपनि समस्या भएका छन् भने एक पटक सम्पर्क राखी स्वास्थ्य लाभ लिनुहोला।
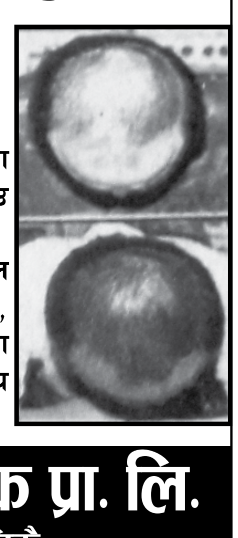
सम्पर्कः पञ्चम आयुर्वेद क्लिनिक प्रा. लि.
पोखरा-१०, इन्द्रमार्ग, पोखरा रंगशाला नजिकै
फोन नं. ०६१-४३२२४२, ९८४६०६८८०६

के तपाईमा यौनसम्बन्धी समस्या छ
पुरुषमा देखिने:
शिघ्रपतन, यौन सन्तुष्टी नहुने, यौन चाहना नहुने, लिङ्ग उत्तेजना नहुने, लिङ्ग चिलाउने, सरूवा यौन रोग, स्वप्नदोष, लिङ्गको आकार सानो हुने आदि ।
महिलाहरूमा देखिने:
स्तन सानो गिलो हुने, सेतो पानी बग्ने, योनी चिलाउने, तल्लो पेट दुख्ने, ढाड दुख्ने, महिनाबारीमा गडवडी, यौन सन्तुष्टिमा कमी हुने आदि ।
सुन्दरता : अनुहारका सबै किसिमका दाग, डण्डीफोर कालोपोतो, अनावश्यक कोठी वा फोकाहरु, दुवी, सेता दुवी, साथै अन्य चर्मरोगहरु ।
मलद्वार सम्वन्धी रोग : छारसुत्रद्धार पायल्स, फिस्टुला, फिसरको सफल उपचारका साथै मलद्वारमा मासु पलाएको, दिसा बस्दा गाह्रो हुने, मलद्वार दुख्ने, पोल्ने, दिसासँग रगत बग्ने आदि समस्याहरूको सफल उपचार गरिन्छ।
महिला वा पुरुषमा हुने (बाँझोपन) निःसन्तानपनको सफल उपचार
जाँच्ने समयः प्रत्येक दिन बिहान ९:०० बजेदेखि बेलुकी ५:०० बजेसम्म
सम्पर्क स्थान :
माता मनकामना आर्युबेंद क्लिनीक प्रा.लि.
नयाँबजार पोखरा (न्यू विवेक आयल स्टोर्सको घरमा)
फोन ०६१- ५८९१९४, ९८४४३११९०६, ९८४६०४११३१
नोट : नयाँ तथा पुराना बिरामीहरूले यथाशीघ्र सम्पर्क गर्नुहोला।

फेवा प्रकाशन प्रा.लि.द्वारा प्रकाशित पोखरापत्र राष्ट्रिय दैनिकका लागि प्रधान सम्पादक : पुण्य पौडेल, सम्पादकः रतन गुरुङ, कार्यकारी सम्पादक : शोभाकान्त सिग्देल, प्रबन्ध निर्देशकः नारायण भण्डारी
कार्यालयः नयाँबजार, पोखरा, फोनः ०६१-५८२५०८, ०६१-५७०६५१, ०६१-५३७८५७ E-mail: pokharapatradaily@gmail.com, pokharapatra@yahoo.com, Website : www.pokharapatra.com.np मुद्रणः हिमालय अफ्सेट प्रेस, नयाँबजार, पोखरा।

सूक्तिसुधा

गीता एक महान धर्मकाण्ड हो। मेरो विचारमा त सबै धर्म त्यसमै छ। – गान्धीका नैतिक सिद्धान्त

सम्पादकीय

राष्ट्रपति भण्डारीको खोप कुटनीति

कोरोना भाइरस विरुद्ध लड्न खोपको अभाव झेलिरहेको सरकारलाई उत्तरी छिमेकी चीनले ढाडस दिएको छ। राष्ट्रपति विद्या देवी भण्डारीले नेपालका दुई छिमेकी चीन र भारतका समकक्षीसंग खोप उपलब्ध गराउन कुटनीतिक पहल लिएकी छन्। राष्ट्रपति भण्डारीले गरेको पहलको तत्कालै देखिएको छ। चीनले नेपाललाई १० लाख डोज कोरोना भाइरसविरुद्धको खोप अनुदान दिने भएको छ। बुधबार नेपाली समकक्षी भण्डारीसँग भएको टेलिफोन कुराकानीमा चिनियाँ राष्ट्रपति सी जिनपिङले अनुदान घोषणा गरेका छन्।

दुई राष्ट्रपतिको टेलिफोन संवादपछि नेपालका लागि चिनियाँ राजदूत हाउ यान्छीले चीनले नेपाललाई अनुदानमा खोप दिएको जानकारी दिएकी छन्। सरकारले कोरोना भाइरस विरुद्धको लडाइँको लागि सम्पूर्ण ध्यान केन्द्रीत गरेको छाखोपलाई पहिलो प्राथमिकता दिएको छाभारत, चीन, अमेरिका, बेलायत, रुस, संयुक्त राष्ट्र संघ सबैसंग खोप उपलब्ध गराउन राजनीतिक, कुटनैतिक पहल गरिरहेको छ। ती देशहरूले सहयोग गर्ने विश्वास दिलाएका छन्। सहयोगमा पनि गरिरहेका छन्। चिनियाँ समकक्षी सीसँग भएको टेलिफोन कुराकानीमा राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीले नेपाललाई आवश्यक कोरोना भाइरसविरुद्धको खोप खरिदमा सहजीकरण गरिदिन अनुरोध गरेकी थिइन्।

करिब ४० मिनेट भएको कुराकानीका क्रममा राष्ट्रपति भण्डारीले कोभिड-१९ बाट नेपाली जनताको जीवन रक्षा गर्नु नेपाल सरकारको पहिलो दायित्व रहेको भन्दै आवश्यक खोप चीनबाट खरिद गर्न इच्छुक रहेको बताएकी थिइन्। उनले यस प्रक्रियामा सहजीकरण गरिदिन राष्ट्रपति सीलाई आग्रह गरेकी थिइन्। जवाफमा चिनियाँ राष्ट्रपति सीले आफ्ना सरकारी अधिकारीहरुसँग बुझ्ने बताएका थिए। 'यहाँको अनुरोधलाई मैले मनन गरेको छु, हामी नेपाललाई सहयोग गर्न सधैँ तत्पर छौँ' कुराकानीमा क्रममा राष्ट्रपति सीले भनेका थिए।

राष्ट्रपति भण्डारीले मंगलबार भारतीय समकक्षी रामनाथ कोविन्दलाई पत्र पठाएकी छन्। 'सरकारले खोपलाई कति प्राथमिकता दिएको छ भन्ने प्रमाणित गर्छ',। खोप उत्पादन गर्ने मुलुकहरुमा नै संक्रमण बढेकाले समस्या भएको भएपनि सरकारले प्रयत्नमा कुनै कमि देखाएको छैन। 'प्रधानमन्त्री, स्वास्थ्य मन्त्री र परराष्ट्रमन्त्रीले खोप र अन्य स्वास्थ्य उपकरण, सामाग्री र औषधीका साथै अस्पतालको स्तरोन्नति गर्न सबै उपाय अबलम्बन गर्ने प्रतिबद्धता जनाउँदै आएका छनाशुरुमा सरकारको आलोचना भए पनि अहिले कोरोना भाइरस विरुद्धको अभियानमा केन्द्रीत गरेको छायस काममा विपक्षी र नागरिक समाजको पनि सहयोग जरुरी हुन्छ।'

तपाईको आज

मेष	: झमेला बढ्ने	तुला	: सम्मान मिल्नेछ
वृष	: अप्रत्यसित लाभ	वृश्चिक	: शत्रुको भय
मिथुन	: सत्कार मिल्नेछ	धनु	: मानसिक तनाव
कर्कट	: मन चञ्चल	मकर	: ब्यापारमा लाभ
सिंह	: सहयोग मिल्नेछ	कुम्भ	: आर्थिक समस्या
कन्या	: शारिरीक झमेला	मीन	: कार्यमा सफलता

हरिसिद्धि भविश्यवाणी केन्द्र

पोखरा-१६,जोगिमणीमार्ग, मोबाइलः ९८५६०२०५८६

चिना, टिप, हस्तरेखा,आखत,माटो हेर्नका लागि सम्भनुहोस्।

पिसिआर प्रयोगशालालाई प्रदेश सरकारबाट ५० लाख

पोखरापत्र संवाददाता

दमौली, १२ जेठ

तनहुँको सदरमुकाम दमौलीस्थित व्यास नगरपालिकाले स्थापना गर्न लागेको पिसिआर प्रयोगशाला लागि गण्डकी प्रदेश सरकारले रु ५० लाख सहयोग गरेको छ।

पिसिआर रिपोर्ट आउन ढिलाई भएपछि नगरपालिकाले व्यास-१० दुम्सीमा स्थापना गर्न लागेको प्रयोगशालाका लागि प्रदेश सरकारले रु ५० लाख सहयोग गर्ने निर्णय गरेको हो।

नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत डिल्लीराम सिग्देलले प्रदेश सरकारबाट नगरपालिकाको अभियानमा सहयोग भएको जानकारी दिनुभयो। यसअघि सङ्घीय सरकारको तर्फबाट पनि पिसिआर प्रयोगशालाका लागि रु २५ लाख बजेट विनियोजन भइसकेकोछ।प्रयोगशालाकालागि नगरपालिकाका जनप्रतिनिधिले पनि एक महिना बापतको पारिश्रमिक उपलब्ध गराउने निर्णय गरिसकेका छन्।

नेपाली समाज र शिक्षा

✍ राजेन्द्र भण्डारी

समाज समयको प्रतिक हो। समाज सभ्यताको अभिसूचक हो। जीवनको उत्पत्ति सबैभन्दा पहिले पृथ्वीमा भएको हो वा अन्य ग्रहमा भएको भन्ने सन्दर्भमा वैज्ञानिकहरू एकमत नभएता पनि करिब ३.६५ करोड वर्ष अघि पृथ्वीमा मानव जीवनको अस्तित्व रहेको कुरामा विश्वास गर्दछन्। मानिसले बाँच्नको लागि प्रकृति, समय र परिस्थितिसँग गरेको संघर्षको प्रतिफल वर्तमान मानव समाज हो। आगोको अविष्कार र जंगली जीव जनावरहरूको हमलाबाट सुरक्षित हुनको लागि ओढारको कोखमा सृजना भएका होमो सेपियन्सका सन्ततीहरु आज चन्द्रमा तथा मंगलग्रहमा विस्तारित हुन खोजिरहेका छन्। परिवर्तनको नाममा मानव तथा प्रकृति निर्मित कति धरोहरहरू अन्त्य भई सकेका छन भने कतिपय विघटनको संघारमा पुगेका छन्। चेतनाको दियोमा निर्माण भएको समाजको बनोट, मानिस बिचमा हुने मित्रता र सम्बन्धको जालोलाई नयाँ क्षितिजबाट उदय गराइदिएको छ। समाजमा मानिसका क्रियाकलाप, व्यवहार, भावना तथा मानवद्वारा निर्मित परम्परा, संस्कृति, मूल्य मान्यताका साथै मानव समुदायको उन्नयन र एकीकृतका लागि स्थापित राजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक विचारहरू नयाँ शैलीमा रुपान्तरण हुँदै गएका छन्। आज समाजमा रहेर न्यूनतम आधारभूत आवश्यकतादेखि लिएर भौतिक विलासिताका सामाग्रीहरू पुरा गर्न र पुर्खाद्वारा निर्मित ज्ञान विज्ञान, कला, साहित्य, संस्कृति, सभ्यता, साहित्यको रक्षा गरी समुन्नत मानव समाज निर्माण गरी पृथ्वीलाई जोगाउन जरुरी छ।

वर्तमान नेपाली समाज:

नेपाल एउटा विविध संस्कृति सम्पन्न मुलुक हो। यो देशको भूगोलमा थुप्रै चित्रित र अचित्रित संस्कृति र परम्पराहरूको बासस्थान रहेको छ। समाजको परिभाषाभित्र रहेका अनमोल रत्नहरू भू मण्डलीकरण र चरम प्रविधिको विकासले हराउँदै गएका मात्र होइनन आम जीवन, संस्कृति, रुची, रहन सहन, लवाई खवाई इत्यादीमा परोक्ष प्रभाव समेत पारेको छ। आर्थिक विकासको गति र औधोगिक क्षेत्रको विस्तारबाट मानिसको जीवनस्तरमा सुधारको साथै धनी र गरिबबिचको खाडल अकासिएको छ। स्थानीय संस्कृति, मूल्य, मान्यता तथा परम्परागत नदीमा बाँध बाध्ने काम गेरर विदेशी संस्कृतिको रंगहिन तलाउ निर्माण गरिएको छ। पूर्वेली मान्यताका प्रमुख आयाम संयूक्त परिवार प्रणाली छिन्न भिन्न भएर एकात्मक तथा स्वतन्त्र परिवार प्रणालीमा विकास हुन थालेको छ। जेष्ठ नागरिक र बृद्धाश्रम जस्ता संस्थाहरु र सम्बन्ध विच्छेद जस्ता कार्यहरु बढ्दै गएका छन्। समाजमा श्रेष्ठ भावना राख्ने, लोकतान्त्रिक समाजको हिस्सा लिएर, आपसी भाइचाराको सम्बन्ध, न्याय, समान अधिकार र स्वतन्त्रताको अनुयायी बनेर र समुन्नत समाज निर्माणमा सहभागी भएर मानव जीवनलाई सार्थकता बनाउने अभियान हराउँदै गएको देखिन्छ।

आज समाजलाई नयाँ दर्शनले प्रभाव पारिरहेको छ। जुन दर्शनमा न मानवता छ, नत समानता नै, भातृत्व जस्ता गुणहरू छन्? सनातन देखि चल्दै आएको शान्ति, सह अस्तित्व, मेलमिलाप, विकास, स्वतन्त्रता, उन्नति, प्रगति, न्यायीकरण आदि समाजको आधार स्तम्भहरू फरक चिराबाट अङ्कुरित हुँदै गएका छन्। आज राजा जनकको विदुशी र विश्वमा ज्ञानको प्रकाश र शान्तिको सन्देश फिजाउने बुद्धलाई खोज्नु परेको छ। अशान्ति, हिंसा, हत्या, बलात्कार, काम, क्रोध र मोहले समाजलाई अक्रान्त पारेको छ। विकासको नाममा पानी, आकाश र जमिनमा गरिएको दोहन, विभेद, निरङ्कुशता र व्यक्तिवादी निर्णयमा कुरूप समाज निर्माणमा उत्प्रेरित भएका छौ। समावेशीकरण, सामूहिक भलाई, मानवअधिकार, विकेन्द्रीकरण तथा स्थानीय स्वायत्तताको नाममा समाजको सामाजिक भूगोल दुई ध्रुवमा सिमाकंन गर्न गइहेका छौं। शान्त समाजलाई दर्शन र आस्थाको आधारमा क्षत विक्षत पार्न खोजिएको छ। आजको समाज प्राकृतिकता र भौतिकता, बहुमत र अल्पमत तथा सहमति र असहमतिको नाममा बाँडिएको छ। विभाजित र भाँडिएको समाजबाट स्थिरताको सुन्दरता खोज्नु हाम्रो दुर्भाग्य र भविष्यको चिन्ताको विषय हो। वर्तमान समाज भौतिकताको चरम उकालो उक्लिरहदा दया, धर्म र करूणा विस्तारै हराउँदै छ। समाजको आँखा सडकमा निर्वस्त्र मिल्किएको ज्यूदोँ लासमाथि सेल्फी लिन र मनोरञ्जन गर्न अभ्यस्त छन्। तर त्यस मानवीय दुर्दशामा मलम लगाउने हात र मनहरु कम्पित भएका छन्। यही नै वर्तमान नेपाली समाजको उदेग लाग्दो चरित्र बनेको छ। आज नेपाली समाजका घरको छतमा बोरा र गमला राखेर बगैंचा निर्माणमा इच्छुक देखिन्छन् तर खुला चौरमा एक मुट्ठी माटो र एक थोपा पानीका साथ एउटा बिरूवा रोप्न हिच्चकिचाउछन्। बोरा र गमलामा रोपिएका बिरूवाले समग्र मानव समाजलाई जोगाउन र सुदूर सन्ततीलाई विश्वस्त पार्न सक्दैन भन्ने कुरा बुझ्नै सकेका छैनन्।

विश्व आधुनिकताको चरमोत्कर्ष तर्फ प्रवेश गरिरहँदा नेपाली समाजका परम्परागत मुल्य मान्यता र रहन सहनका धरोहरहरू एक एक गरी गल्र्याम गुर्लुम ढल्दै गइरहेका छन्। अर्को तर्फ हाम्रा जीवनका साराका सारा प्रक्रियाहरु छत विक्षत बनाउँदै समाजमा परनिर्भरताको आयातित सगरमाथा खडा गर्न प्रयासरत छ। हाम्रा पूर्वजहरुले छाडेर गएका बहुमुल्य धार्मिक र सांस्कृतिक स्मारकहरुलाई व्यावसायिकताका चापहरुले किच्दा हाम्रा अक्षुण र मौलिक सम्पदाहरु दुर्घटनामा पर्न थालेका छन्। हाम्रो संस्कृति रहे मात्र हामी रहनुको गौरव हुन्छ भन्ने कुरा न हामीले बुझ्न सकेका छौं। न समाजको माध्यमबाट नै हामीलाई सम्मान प्राप्त हुन्छ भन्ने यथार्थतालाई मनन नै गर्न सकेका छौं। नेपाली समाजको ऐनामा पितृसत्तात्मक सोच, अशिक्षा, गरिबी, विभेदपूर्ण कानुन, बेरोजगारीका कारण भ्रष्टाचार, द्वन्द्व, लागू पदार्थको सेवन र बेचबिखन, यौन दुर्व्यवहार, एसिड आक्रमण, दाइजो प्रथा जस्ता अमानवीय व्यवहारका तस्बीर स्पष्टरुपमा देख्न सकिन्छ। आज नागरिकका अधिकार, लोकतान्त्रिक राज्य र व्यवस्था, समावेशीकरण, विकेन्द्रीकरण, स्थानीय स्वशासन आदि जस्ता विषयहरू समाजका अभिन्न अङ्गहरु बन्दै गर्दा समाजको विश्लेषणमा जटिलता थपिदिएको छ। समाजको परिवर्तनको क्रममा मानवीय जीवनमा अंगीकार गरिएका भाषा, रहनसहन, लवाई खवाई, संस्कृति, धर्म आदि हाम्रो इतिहास र भूगोल अनुसार परिवर्तन हुनुपर्ने हो तर हुन सकिराखेको छैन। हिजोको सामाजिक सद्भाव, एकता र सहिष्णुतामाथि असहिष्णुता, बैमनस्यताले धावा बोल्न खोजेको देखिन्छ। प्राचीन समयदेखि नै चल्दै आएको देवी देवताहरूको उपासना गर्ने र श्रद्धा गर्ने परम्परामा अविश्वासको कालो वादल मडारिन थालेको देखिन्छ। आधा आकासभन्दा वढी स्थान ओगेटेको महिलाहरूको भ्रुण निर्माण देखि देहको अस्तसम्मका क्रियाकलापमा सर्किणताको सोच हावी रहेको छ। देश निर्माणका अहम् वाहकहरु अरवका मरूभूमि र मलेसियाका घना जंगलमा तप तप रगत र पसिना चुहाई रहँदा स्वदेशमा रहेका असिम सम्भावना बोकेका युगका वाहक नविन युवाहरु स्वावलम्बीको विज बन्नु पर्नेमा पश्चिमी आर्दशताको मोहले अस्थिर बन्जर भूमिमा रुपान्तरित हुँदै गएका छन्। जनसंख्या वृद्धि, बसाई सराई, प्राकृतिक प्रकोप तथा वातावरणीय पक्षले समाजको विकासमा झन कोलाहल थपिदिएको छ।

समाज परिवर्तनमा प्रतिबद्धता, करूणा, दया, इमानदारिता, सभानुभूति, उदारता, सेवाभाव, क्षमा भाव, वफादारिता, र देशभक्ति जस्ता गुणहरू नितान्त आवश्यक हुन्छन्। आज समाजमा चैन छैन, सुख छैन, समाज वेदना र दुःखले भरिएको छ। हरेक क्षेत्रमा हरेक कुराको अभाव छ, असन्तुष्टि छ र निराशा छ। सादगी र सन्तोष अभावमा आज दिनानुदिन आत्महत्याका घटनाहरु घटेका छन्। दिनप्रतिदिन मानिसहरु महत्वाकांक्षी बन्दै गएका छन्। मानिसहरु खुशी खोज्दा खोज्दै बेखुसी बनिरहेका छन्। मानवीय अस्मिता आज भारतीय कोठी हुँदै अफ्रिकाका तारे होटलमा पीडित भई चिच्चाइरहेका छन्। अपहरण, हत्या र बलात्कार जस्ता अमानवीय रंगहरू मानवताको छातीमा लतपत्त हुने गरि पोतिएका छन्। समाज अनैतिकता र विवेकहीनताको मार्गतर्फ उन्मुख भइरहँदा हामीले हाम्रा गौरवमय आर्दशताताई तिलाञ्जली दिइराखेका छौं। नीतिशास्त्र, धार्मिक ग्रन्थ र पुराणले हामीलाई नैतिकता र अभेदको पाठ पढाएको छ। तर हामी त्यसलाई लत्याएर व्यक्तिवादी विचार र चरीत्रमा रमाइरहेका छौँ। नैतिकता र विभेदका परिभाषाहरू बदलिएका छन्। जीवनदर्शन, स्वतन्त्रता र नैतिकवान बन्ने सोचमा परिवर्तन आउन सकेको छैन। अधिकाँश मानिसहरु गुदीका लागि भन्दा बोक्राको लागि झगडा गरेका छन्। कहि कतै खाने कुरा देखेमा कागले अरु कागलाई बोलाउँछ। तर कुनै भिखारी कहीँ केही देखेमा अर्को भिखारीलाई खवर गर्दैन। यस्तो स्वार्थको चरम अवस्थामा नेपाली समाज पुगेको छ। समाजको जागरणका लागि थुप्रै क्रान्तिहरु भए तर ती सबै अपूर्ण देखिए। सबै क्रान्तिहरु कहीं न कहीं र कसैको दवावमा सम्झौतामा गएर टुँगिए। समाजको वाह्य आवरणमा थुप्रै परिवर्तनका कोरा नाराहरू घन्काइयो र आशाका मशालहरू सोभा साभ्काहरुलाई उठाउन लगाइयो। फलस्वरूप शासन प्रणालीमा परिवर्तन आयो, सत्ताका केन्द्रहरू फरक भए, हिजोका राजा महाराजाहरू सट्टा नयाँ राजा र महाराजाहरू नयाँ पहिरनका साथ प्रकट भए। मानिसका प्रवृत्ति फेरिए, जीवनस्तर फेरिए, पेशा व्यवसायमा विविधता आयो। तर सामाजिक सोच, विचार र दृष्टिकोणमा क्रमभंगता हुन सकेन। हामीले मानवीय स्वतन्त्रता, समानता र सामाजिक न्यायसहितको समृद्ध समाजको खाका कोर्न सकेनौं। यही नै नेपाली समाजको दुर्भाग्य हो।

शिक्षा र समाज

कुनै पनि मुलुकको विकास शैक्षिक विकास विना सम्भव छैन। किनभने शिक्षा सम्पूर्ण समाजको विकासको मूल स्रोत हो। व्यक्तिको विकासदेखि समाजको रूपान्तरणमा शिक्षाको अहम् भूमिका रहेको हुन्छ। जबसम्म शिक्षाले समाजलाई बुझ्न, विश्लेषण गर्न र रुपान्तरण गर्ने अभियानको नेतृत्व गर्न सक्ने हुँदैन तबसम्म समाज अगाडि बढ्न सक्दैन्। शिक्षाको माध्यमबाट मानवले समाजलाई बुझ्ने सुवर्ण अवसर प्राप्त गर्दछन् तब मात्र समाज परिवर्तनतर्फ उन्मुख भई समुन्नत समाजको निर्माण हुन्छ। समुन्नत समाज निर्माण गर्ने अभियानमा विद्यार्थी, अभिभावक, शिक्षक साथै सरोकारवाला सबै एकिकृत हुनुको विकल्प छैन्। राज्यले शिक्षालाई प्राथमिकता दिएर त्यसको विकासको लागि लगानी वढाउदैन तवसम्म शिक्षाको उन्नयन हुँदैन र समाजमा समृद्धिले पनि गति लिन सक्दैन।

आजको नयाँ सन्दर्भमा शिक्षा र समाजविचको सम्बन्धलाई यसको अन्तरक्रियामा हेर्न आवश्यक छ। प्राचिन समयमा अस्तित्वमा रहेको सामाजिक प्रणाली आज छैन्। प्रविधि र सञ्चारमा आएको व्यापक परिवर्तनले आज विश्वलाई एउटा गाँउमा रूपान्तरण गराइ दिएको छ। जसको परिणाम स्वरूप आज समाज व्यापक फराकिलो र विविधता युक्त हुँदै गएको छ। शिक्षालाई समाजको विस्तृत दृष्टिकोणबाट विचार गरिन्छ। शिक्षा आफैँमा एउटा विशाल संसार हो।

तसर्थ शिक्षालाई वर्तमान संसारको प्रतिबिम्बको रूपमा लिन सकिन्छ। मानिसहरू आफ्ना उद्देश्य पुरा गर्ने सन्दर्भमा समाजमा रहन्छन्। शिक्षा समाजको निर्माण र गतिशिल बनाउनका लागि सदैव सहयोग गर्दछ। समाजले शिक्षाको ढाँचामा परिवर्तन गर्दछ भने अर्कोतर्फ यो पनि सत्य हो कि सामाजिक परिवर्तनहरू शिक्षा मार्फत नै हुने गर्दछन्। समाज र शिक्षाविच अन्योन्याश्रित सम्बन्ध रहेको हुन्छ। शिक्षाको माध्यमबाट मानिसले आफ्नो जाती, बस्ने खाने, मूल्य, मान्यता, संस्कृति तथा परम्पराको जर्गेना गर्ने देखि लिएर आस्था र विश्वाससँग परिचित हुने अवसर प्रदान गर्दछ।

शिक्षाले मानिसको भौतिक तथा मानसिक विकास गराउनु, नयाँ अनुभवहरू प्राप्त गर्न सहयोग गर्नु र समाजका आवश्यकता साथै समस्यासँग परिचित हुने मौका समेत दिलाउँदछ। शिक्षाको जगमा समाजको भौगोलिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, धार्मिक, राजनीतिक, आर्थिक अवस्थामा परिवर्तन भएको हुन्छ। ठिक त्यसै प्रकार समाजमा भएको परिवर्तनको गोरेटोबाट शिक्षाको प्रस्ताव, स्वरूप र ढाँचामा परिवर्तन हुन गई समाजका विविध आयामहरूमा परिवर्तनका नविन किरणहरू देखा पर्दछ।

शिक्षाको माध्यमबाट समाजमा शान्ति सिर्जना गर्न, गरिबीलाई न्यूनिकरण गर्न, जातीय विभेदलाई कम गर्न, विकृति र विसंगतिलाई हटाउन र आफ्ना अधिकारका बारेमा जागरूक गराउन मद्दत गर्दछ। शिक्षा समाजको बृहत्तर हित, सुख र खुसी जीवनका लागि अनिवार्य जस्तै छ। शिक्षा ज्ञान हो। समाज देश हो। यी दुबै एक अर्कोमा पूरक मात्र होइनन् कि दुबैको एकता र सहकार्यमा नै समग्र देशको कल्याण भएको पाइन्छ।

लेखकः अरण्यज्योति पुस्तकालय पोखराका अध्यक्ष हुन्।

अस्पतालका स्वास्थ्यकर्मी र कर्मचारी तलबविहिन

पोखरापत्र संवाददाता

पर्वत, १२ जेठ

पर्वत अस्पतालका स्वास्थ्यकर्मी तथा कर्मचारीहरू पाँच महिनादेखि तलबविहिन बनेका छन्। कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले टिएसए पद्धतिअनुसार खाता सञ्चालन गर्न भन्दै चालु अवस्थामा रहेको खाता सञ्चालनमा रोक्का गरेपछि उनीहरू तलब पाउनबाट बञ्चित बनेका हुन्। अस्पतालको नेपाल बैंक लिमिटेड पर्वत शाखामा राखेको खाता रोकिएको छ।

काम गरेको लामो समय हुँदा समेत तलब नपाउँदा अस्पतालको कोषबाट तलब खाने १५ जना कर्मचारी समस्यामा परेका हुन्। "यो महामारीको बेलामा हातमुख जोड्न नै कठिन हुने बेला आएको छ। बिहानदेखि बेलुकासम्म बिरामीको सेवा ध्यानदिनुपर्छ।तलबनआउँदाबिरामीको उपचारमा खटिनसमेत कठिनाइ भएको छ", डा. डिबी क्षेत्रीले भन्नुभयो, "दैनिक रोजिरोटीकै समस्या भएको छ।" करारमा कार्यरत कर्मचारीहरूले समस्याबारे जानकारी गराउँदै अस्पताल प्रशासन र अस्पताल व्यवस्थापन समितिमा निवेदन दिइएको भए पनि कोलेनिकाबाट खाता सञ्चालनको अनुमति नआएका कारण माग सुनवाइ नभएको उहाँको भनाइ छ। अस्पतालका कर्मचारी राजेश गिरीले केही चिकित्सकले माघदेखि र कर्मचारीले फागुनदेखि तलब नबुझेको बताउनुभयो। तलबकै आधारमा बजारमा बसेर पेट पाल्नेहरुलाई समस्या भएको उहाँको भनाइ छ। अस्पताल व्यवस्थापन समितिको खाताबाट तलब पाउने ती १५ जना कर्मचारीमा मासिक रु १३ हजार रुपैयाँदेखि रु.दुई लाख २७ हजारसम्म पाउनेहरू छन्। मासिक करीब रु.सात लाख तलबमा खर्च हुन्छ। कोरोना सङ्क्रमण अवस्था भयावह भइरहेको बेलामा विभिन्न सामग्रीहरू खरिद गर्नुपर्ने तथा उपचारमा खटिएका स्वास्थ्यकर्मीलाई पनि तलब दिनुपर्ने बेलामा अस्पतालको खाता सञ्चालन रोकिँदा समस्या भएको अस्पताल व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष गोविन्द पहाडीले बताउनुभयो। कोष तथा लेखा नियन्त्रण कार्यालयका प्रमुख मोहनशरण भण्डारीले सरकारी कारोबार निर्देशिका २०७६ आइसकेपछि चल्ती खातामा कारोबार गर्न नपाइने नियम अनुसार खाता सञ्चालनमा समस्या भएको उहाँको भनाइ छ।

सोलारबाट बिजुली उत्पादन हुने

पोखरापत्र संवाददाता

तनहुँ, १२ जेठ

शुक्लागण्डकी नगरपालिका-५ बेलचौताराको तनहुँ सोलार फार्म प्रालिले सोलारबाट कम्तीमा ५ मेगावट क्षमताको विद्युत उत्पादन गर्ने कार्य ९० प्रतिशत पुरा भएको छ।

नेपाल विद्युत प्राधिकरण दमौलीको ३३ केभिएबाट लाइन जडान गरिएपनि शुक्लागण्डकी नगरपालिकावासीले विद्युत जाने समस्या भोग्नुपरेपछि त्यसको विकल्पमा सोलारबाट विद्युत उत्पादन गर्न लागिएको हो। रातको तुलनामा दिनमा झण्डै नौ/दश पटकसम्म विद्युत जाने समस्याले सास्ती भोग्नुपरेपछि नगरपालिकाका व्यवसायी र एनआरएनएको एमसीआई ग्रुपसहितको संयुक्त लगानीमा विद्युत उत्पादन गर्न लागिएको फार्मका व्यवस्थापक हरिकुमार श्रेष्ठले जानकारी दिनुभयो। शुरुमा उत्पादित विद्युत प्राधिकरण दमौली सबस्टेसनलाई दिने सहमति भएपनि अहिले बेलचौतारामा सबस्टेसन निर्माण भएपछि फार्मलाई फाइदा पुगेको छ। बेलचौताराबाट दमौली सबस्टेसनसम्म लैजादाँ झण्डै रु.तीन करोड खर्च हुने देखिएपनि नगरपालिकामा सबस्टेसन बनेपछि धेरै रकम खर्च हुनबाट जोगिएको उहाँले बताउनुभयो।बेलचौतारादेखिदमौलीसम्म विद्युत बिस्तार गर्दा पोल गाड्ने, रुख कटान र जग्गा विवाद लगायतका झमेलाले सहज रूपमा काम गर्ने वातावरण हुदैन्थ्यो। उहाँले भन्नुभयो, "अब सहज परिस्थिति भएकोले सहज रूपमा काम अघि बढाइनेछ।"

दुई वर्षदेखि रोकियो घाटु

– रामबहादुर थापा
बागलुङ, १२ जेठ

यसपालि पनि सती घाटु सम्भिइयो मात्र । कोरोना महामारीको कारण सदियौं पुरानो घाटु देखाइएन । गत वर्ष पनि कोरोना जोखिमकै कारण घाटु रोकिएको थियो । घाटुको पुस्तैनी परम्परा लगातार दुई वर्ष प्रभावित बन्न पुगेको छ । समय ठिकठाक चलेको भए गलकोट नगरपालिका–१० पाण्डवखानीमा यतिबेला घाटुको रौनक छाउँथ्यो ।

बुद्ध पूर्णिमाका दिन त घाटु हेर्नकै लागि मानिसको घुइँचो नै लाग्थ्यो । अहिले पाण्डवखानीमा न वैशाखे पूर्णिमा मेलाको रमफम छ, न घाटुको । घाटु बर्सेनि वैशाख कृष्ण औंसीमा शुरु गरी जेठको तेस्रो साता विर्सजन गर्ने चलन छ । गाउँमा प्रचलित घाटु नाच रोकिँदा कतिपयले अफसोच मानेका छन् । यो वर्ष घाटु देखाउन पाउने आशामा स्थानीयवासी थिए । आउँदो वर्ष पनि के कसो हुने हो अन्योल छ । कोरोना हटेर स्थिति सहज भएमा त पर्व/परम्पराले निरन्तरता पाउने नै छन् ।

घाटु संरक्षण समितिका संयोजक गिरिप्रसाद थापाले प्रतिकूल अवस्थाका कारण घाटुको परम्परामा ठेस लागेको बताउनुभयो । "यसपालि पनि यस्तै भयो, घाटुका गुरुहरूको सम्भना गर्यौं, शरण पर्यौं, सामान्य धजा–पूजा मात्र भयो", उहाँले भन्नुभयो । वर्षभरिमा कसैलाई दुःखकष्ट नपरोस्, बाटोमा हिँड्दा ठेस नलागोस् सबैको भलो होस् भन्ने कामना गरिएको संयोजक थापाले सुनाउनुभयो । पुरानो संस्कृति देखाउन नपाउँदा अप्ठेरो लागे पनि परिस्थिति त्यस्तै आइलागेको उहाँको भनाइ छ ।

घाटु नाचका लागि कम्तीमा पनि २५/३० जना चाहिने, मानिस भेला हुने भएकाले कोरोना सङ्क्रमणको जोखिमबीच त्यो सम्भव हुन नसकेको हो । सङ्क्रमण रोक्नकै लागि अहिले जिल्लाभर निषेधाज्ञासमेत जारी छ । कोरोना गाउँगाउँसम्म फैलँदो छ । घाटुका गुरुबासमेत रहनुभएका थापाले यसरी घाटु नाच रोकिएको आफूले कहिल्यै थाहा नपाएको उल्लेख गर्नुभयो । "पहिले–पहिले गुरुबाहरूको निधन हुँदा रोकिएको हुनसक्छ, तर हाम्रो पालामा पहिलोपटक यस्तो भयो", उहाँले भन्नुभयो । औंसीबाट शुरु हुने भए पनि बुद्ध पूर्णिमाका दिन विशेषरूपमा घाटु देखाउने चलन छ । यस वर्ष बुद्धपूर्णिमा बुधबार परेको छ । सोही अवसरमा लाग्ने वैशाखे पूर्णिमा मेलाको मुख्य आकर्षण पनि सती घाटु बन्ने गर्छ । यो वर्ष पनि कोरानाकै कारण उक्त मेला हुन नसकेको आयोजक घुम्टे सांस्कृतिक तथा प्राकृतिक संरक्षण मञ्चले जनाएको छ । मञ्चले पनि घाटुको संरक्षण र प्रवर्द्धनमा सघाउँदै आएको छ । मञ्चका सहसचिव सुरेश छन्त्यालका अनुसार पूर्णिमा मेला र घाटुको साइनो पुरानो छ । "घाटु हेर्नकै लागि मेलामा मानिसहरूको ठूलो जमघट हुन्थ्यो, तर अहिले कोरोनाका कारण घाटु देखाउने अवस्था रहेन", उहाँले भन्नुभयो । बर्सेनि माघमा फुक्ने (शुरु गर्न मिल्ने) भए पनि वैशाख कृष्ण औंसीदेखि मात्र पाण्डवखानीमा घाटु देखाइन्छ । जेठ अन्तिम साता समापन गरेपछि माघसम्म घाटु नचाउन मिल्दैन । घाटु विर्सजन गर्नुलाई 'घाटु सेलाउने' पनि भनिन्छ ।

घाटु शुरु हुँदा र विर्सजनमा विधिवत् पूजाआजा हुन्छ । बिदाइपछि घाटुनीलाई बाटोमा एक्लैढुक्लै हिँड्दा बाधा नआओस् भन्ने कामना गरिन्छ । "देवीदेउताले छोएका घाटुनीको शरण पर्ने, विधिवत् पूजा गर्ने काम हुन्छ", गुरुबा थापाले भन्नुभयो, "बिदाइमा कारुणिक गीत गाइन्छ, नाच पनि त्यस्तै हुन्छ ।" नाच्ने युवतीलाई घाटुनी भनिन्छ । तीनदेखि पाँच–छ जनासम्म घाटुनी हुन्छन् । तत्कालीन पर्वते राजा परशुराम र रानीको जीवनकथामा आधारित सती घाटु गीतिनाटकको शैलीमा प्रस्तुत गर्ने गरिन्छ । युद्धमा राजाको वीरगतिपछि रानीहरूको बिलौना गीत र नृत्यमार्फत घाटुमा अभिव्यक्त हुने गर्छ । राजाको वियोगमा मुर्छित रानी सती गएको कथालाई गीतिलयमा ढालेर रानीको प्रतीकको रूपमा घाटुनीहरू नृत्य गर्छन् । गीतकै सुरमा घाटुनीहरूको आँखा बन्द हुने, ढल्ने र पुनः गीतबाटै उनीहरूलाई उठाउने गरिन्छ । महिला र पुरुष कलाकारले समूहमा बसेर कारुणिक गीतहरू गाउँछन् । घाटुनीहरू गीतको सुरमा लट्ठिएर नाच्छन् । बिहान शुरु भएको घाटु मध्यरातपछि मात्र पूरा हुन्छ ।

नृत्यकै क्रममा आँखा पुरै बन्द हुनुमा कुनै 'अलौकिक शक्ति' रहेको जनविश्वास छ । सती घाटुमा कथा अनुसार अइरा, सतीलगायत विभिन्न खण्डहरू हुने गर्छन् । अइरा खण्डमा रोपाइँ र ढ्याङ्ग्रो नाच देखाउने गरिन्छ । "सती खण्डमा घाटुनीहरू मुर्छित भएर ढल्छन्, जुन क्षण एकदम कारुणिक हुन्छ", गुरुबा थापाले भन्नुभयो । भगवान् शिवजीले जोगीको भेषमा राजासँग निहुँ खोजेपछि रानी मुर्छित भएर ढलेको कथा सती घाटुमा छ । घाटुनीहरू गीतबाटै ढल्ने र गीतबाटै उठ्ने हुँदा सती घाटुमा अदृश्य शक्ति रहेको विश्वास गरिन्छ ।

पाण्डवखानीको घाटु नाचको कुनै लिखित इतिहास नभए पनि तत्कालीन गलकोटे राजा खानी खन्ने क्रममा त्यहाँ जाँदा घाटु नाच पनि सँगै लिएर गएको गाउँका अगुवा बताउँछन् । पाण्डवखानीसँगै छिमेकी गाउँ रिघा, सिसाखानीलगायत मगर समुदाय भएका ठाउँमा सती घाटु नचाउने गरिन्छ । बागलुङमा सबैभन्दा बढी प्रचलित र लोकप्रिय सती घाटु पाण्डवखानीकै मानिन्छ ।

एम्बुलेन्स खरिद गर्न प्रवासीको १० लाख सहयोग

पोखरापत्र संवाददाता
बागलुङ, १२ जेठ

अष्ट्रेलियामा रहेका बागलुङवासीले धवलागिरि अस्पतालमा अत्याधुनिक एम्बुलेन्स खरिदका लागि आर्थिक सहयोग गरेका छन् । अस्पतालमा अहिले एउटा एम्बुलेन्स रहेकामा अब प्रवासीको सहयोगमा नयाँ एम्बुलेन्स थपिने भएको छ ।

बागलुङबाट अध्ययन तथा रोजगारीको सिलसिलामा अष्ट्रेलियामा रहेका बागलुङवासीले कोरोना सङ्कटमा साथ दिनका लागि अत्याधुनिक एमबुलेन्स खरिद गर्ने अभियान चलाएका छन् । उनीहरूले कोरोना सङ्क्रमण अथवा कुनै पनि पनि रोगबाट कसैले पनि अकालमा ज्यान गुमाउन नपरोस् भन्ने उद्देश्यले एम्बुलेन्स खरिदका लागि आर्थिक सङ्कलन अभियान चलाएको र पहिलो चरणमा रु १० लाख हस्तान्तरण गरेका हुन् । सुविधासम्पन्न एम्बुलेन्स अभावमा कतिपय बिरामीको अस्पताल पुऱ्याउँदा नै ज्यान जाने अवस्थालाई मध्यनजर गरी अस्पतालले एम्बुलेन्स खरिद गर्ने गरी रकम पठाएको बागलुङ घर भई अष्ट्रेलियामा रहेर एम्बुलेन्स खरिदका लागि सहयोग सङ्कलन अभियान चलाउनुभएका सुमन विष्टले जानकारी दिनुभयो ।

सुविधासम्पन्न अत्याधुनिक एम्बुलेन्स खरिदका लागि अष्ट्रेलियामा रहेका बागलुङवासीले पहिलो चरणमा रु १० लाख सहयोग गरेका छन् । भन्सार छुटसहित करिब रु २८ लाख ५० हजारमा खरिद गरिने एम्बुलेन्स जिल्लामा अहिले सञ्चालनमा आएका एम्बुलेन्सभन्दाफरकरसुविधासम्पन्न हुनेछ । नयाँ एम्बुलेन्समा दुई बिरामी, स्वास्थ्यकर्मी र आवश्यक उपकरण राख्न सकिनेछ । एम्बुलेन्स खरिदका लागि बाँकी रकम एक हप्तामै आउने र एक महिनाभित्रै अस्पतालमा नयाँ एम्बुलेन्स सञ्चालनमा ल्याउने धवलागिरि अस्पताल व्यवस्थापन समिति बागलुङका अध्यक्ष केबी राना मगरले बताउनुभयो । पहिलो चरणको रु १० लाखको चेक सुमन विष्टका बुवा तिलक विष्टले धवलागिरि अस्पताल व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष रानामगरलाई हस्तान्तरण गर्नुभएको थियो । उहाँले अस्पतालको सिङ्गो टिम र सहयोगीको साथका कारण अस्पतालले मुहार फेरेको बताउँदै अस्तालमा आधुनिक एम्बुलेन्स आउँदा दुःखी तथा गरिबका लागि सहयोगी बन्ने बताउनुभयो ।

यसै गरी बागलुङको कुइँले समाज जापानको तर्फबाट धवलागिरि अस्पतालको स्वास्थ्यकर्मीको सुरक्षाका लागि पिपिइ र मास्क सहयोग गरिएको छ । कुइँले समाज जापानका उपाध्यक्ष रामप्रसाद आचार्य, कुँइले समाज बागलुङका अध्यक्ष कृष्ण आचार्य र तिरुपती बालाजी युवा क्लबका अध्यक्ष गणेश आचार्यले बागलुङ नगरपालिका–४ का वडाध्यक्ष ध्रुवबहादुर केसीको रोहवरमा अस्पतालका अध्यक्ष रानामगरलाई आठ प्याकेट मास्क र १० थान पिपिइ सेट हस्तान्तरण गर्नुभएको थियो ।

स्थानीय तहको चासो खोपतिर

पोखरापत्र संवाददाता
स्याङ्जा, १२ जेठ

जिल्लामा कोरोना सङ्क्रमणका कारण दैनिकजसो बिरामीको मृत्यु हुन थालेपछि स्थानीय तहका प्रमुखहरूले खोप खरीदप्रति चासो देखाउन थालेका छन् । कोरोना सङ्क्रमणबाट बचाउन खोपको अतिआवश्यकता भएको भन्दै स्थानीय तहका प्रमुखहरूले यसतर्फ चासो देखाएका हुन् ।

वालिङ नगरपालिकाले कोभिड विरुद्धको खोप उपलब्ध गराउन स्वास्थ्य मन्त्रालयलाई एक पत्र लेखेर अनुरोध गरेको छ भने हरिनास गाउँपालिकाका अध्यक्ष खिमनारायण मानन्धरले जनता बचाउनका लागि खोपको अति आवश्यक भएको भन्दै यस आर्थिक वर्षको सबै विकास बजेट कटाएर खोप खरीद गर्न तयार रहेकाले खोप किन्न पाइने ठाउँको खोजी गर्न आग्रह गर्नुभएको छ । वालिङ नगरप्रमुख दिलीपप्रताप खाँणद्वारा हस्ताक्षरित पत्रमा वालिङका नागरिकले खोपको अत्याधिक माग गरेकाले मन्त्रालयबाट उपलब्ध गराउन आग्रह गर्नुभएको छ । नगरप्रमुख खाँणले मन्त्रालयबाट उपलब्ध गराउन सम्भव नभए नगरपालिकाले आफ्नै खर्चमा खोप खरिद गर्ने वातावरण सिर्जना गर्न र नगरपालिकाले आफैं खोप खरिद गर्न तयार रहेकाले खरीदका लागि अनुमति दिन पत्रमा उल्लेख गरिएको छ । हरिनास गाउँपालिका अध्यक्ष खिमनारायण मानन्धरले सरकार पहिला जनता बचाउन लाग्नुपर्ने बताउँदै विकास र राजनीति पछि गर्दै गर्नौंला भन्नुभएको छ । मानन्धरले खोप जसले किने पनि जनताकै पैसा भएकाले खोप किन्न पाइने ठाउँको खोजी गर्नसमेत अध्यक्ष मानन्धरले आग्रह गर्नुभएको छ । जिल्लामा कूल एक हजार ८४२ जना सङ्क्रमित भएका छन् भने ३२० जना निको भएर घर फर्किएका छन् ।

मृत्यु हुनेहरूको सङ्ख्या ७९ पुगेको छ भने विभिन्न ६४ जना सङ्क्रमितको विभिन्न अस्पतालमा उपचार भइरहेको जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयका सूचना अधिकारी मित्रप्रसाद अर्यालले जानकारी दिनुभयो । जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयले दिएको जानकारीअनुसार होम आइसोलेशनमा एक हजार ३४३ जना रहेका छन् भने क्वारेन्टिनमा ३६ जना रहेका छन् । जिल्लामा २ ९७ आइसोलेशन शय्या र २४९ अक्सिजन सिलिण्डर रहेको स्वास्थ्य कार्यालयले जनाएको छ ।

एसइई सञ्चालनको विकल्पबारे कार्यदलले सुझाव तयार गर्दै

रासस
काठमाडौं, १२ जेठ

कोभिड–१९ का कारण स्थगित माध्यमिक शिक्षा परीक्षा, कक्षा १० (एसइई) बारे कार्यदलले काम गरिरहकाले दुई साताभित्र विभिन्न विकल्पसहित सुझाव तयार हुने भएको छ ।

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयका प्रवक्ता दीपक शर्माले कोभिडको दोस्रो लहरको प्रभाव कहिलेसम्म रहन्छ भन्ने स्पष्ट नभएकाले नयाँ शैक्षिक सत्र र परीक्षाबारे निर्णयमा पुग्न समस्या भएको जनाउँदै एसइईबारे एकदुई हप्ताभित्र निर्णय गरिने बताउनुभयो ।

'गल्लीगल्ली डटइन्फो'ले आज भर्चुअलरूपमा आयोजना गरेको छलफल कार्यक्रममा प्रवक्ता शर्माले शिक्षक र अभिभावक तम्तयार र उनीहरूबीचको जीवन्त सम्पर्क नभएकाले सिकाइ तथा मूल्याङ्कन सफल नहुने भएकाले विभिन्न माध्यमको प्रयोग गरी स्वास्थ्य सुरक्षालाई ध्यानमा राखेर बालबालिकाको शैक्षिक अधिकार सुनिश्चित गर्नुपर्ने बताउनुभयो ।

उहाँले वार्षिक परीक्षा सम्पन्न गरेका विद्यालयले नयाँ शैक्षिकसत्र सञ्चालन गर्न सक्ने स्पष्ट गर्नुभयो । कक्षा ८, १० र १२ बाहेकका अन्य परीक्षा सम्बन्धित विद्यालयले सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।

बालबालिका विज्ञ डा मीनाक्षी दाहालले विषम स्थितिमा बालबालिकालाई समग्र मनोवैज्ञानिक पक्षमा नकारात्मक असर पार्न नहुने बताउनुभयो । अभिभावक महासङ्घका अध्यक्ष सुप्रभात भण्डारीले शिक्षक र विद्यार्थीलाई सहजरूपमा सूचना प्रविधिका साधनमा जोड्नका लागि तीनै तहका सरकारले प्रभावकारी काम नगरेको गुनासो गर्नुभयो ।

आन्तरिक मूल्याङ्कनबाट नतिजा

पोखरापत्र संवाददाता
दमौली, १२ जेठ

कोरोना कहरका कारण यस वर्षको परीक्षा सञ्चालन हुन नसकेपछि नगरपालिकाले आन्तरिक मूल्याङ्कनबाट विद्यार्थीको नतिजा प्रकाशन गर्ने भएको छ । शैक्षिक शत्र २०७७ को वार्षिक परीक्षा सञ्चालन हुन नसकेपछि नगरपालिकाले मूल्याङ्कनबाट विद्यार्थीको नतिजा प्रकाशन गर्न लागेको हो ।

विद्यालयमा उपस्थित भई परीक्षा सञ्चालन गर्न सम्भव नभएकाले अघिल्ला चरणहरूमा सञ्चालन गरिएका प्रथम र द्वितीय त्रैमासिक मूल्याङ्कनबाट क्रमशः २० र ६० प्रतिशत अङ्कलाई आधार मानी बाँकी २० प्रतिशतको अङ्कका लागि प्रत्यक्ष भौतिक उपस्थिति बाहेकका वैकल्पिक परीक्षाका माध्यमबाट १० प्रतिशत र विद्यार्थीको निरन्तर मूल्याङ्कनका विविध अभिलेखहरूबाट १० प्रतिशत गरी कूल एक सय प्रतिशत अङ्कका आधारमा वार्षिक परीक्षाको नतिजा प्रकाशन गरिने शिक्षा अधिकारी उपसचिव नगेन्द्रप्रसाद रेग्मीले जानकारी दिनुभयो । उहाँका अनुसार वार्षिक परीक्षा र नतिजा प्रकाशन गर्दा जेठ १४ गतेसम्म विद्यालयले भौतिक उपस्थिति बाहेकको वैकल्पिक मूल्याङ्कनको आन्तरिक तयारी गरी विद्यार्थीलाई जानकारी गराउने र जेठ १५ गतेदेखि २५ गतेसम्मका परीक्षाका विधिहरू अवलम्बन गर्ने निर्णय गरिएको छ । विद्यार्थीहरूको मूल्याङ्कन अभिलेखको आधारमा जेठ २८ गते सबै विद्यालयले कक्षा ८ बाहेक बालविकासदेखि ९ सम्मको नतिजा विद्यालय प्रशासनबाट प्रमाणित गरी सार्वजनिकीकरण गर्ने र विद्यार्थी तथा अभिभावकलाई सामाजिक सञ्जाल तथा टेलिफोन मार्फत् नतिजा जानकारी गराउनेछन् । नगरपालिकाले शैक्षिक शत्र २०७८ को लागि विद्यालयमा नयाँ विद्यार्थी भर्ना अभियान कार्यक्रम असार १ गतेदेखि शिक्षक, विद्यार्थी र अभिभावकको प्रत्यक्ष भौतिक उपस्थिति बिना विविध वैकल्पिक माध्यमको प्रयोग गरी सञ्चालन गर्ने रेग्मीले जानकारी दिनुभयो ।

आयो टप्प टिप्यो लग्यो मिति पुग्यो, टारेर टर्दैन त्यो ।
इन्द्रै विन्ति गरुन् झुकेर पदमा, त्यो विन्ति मान्दैन त्यो ॥

हार्दिक समवेदना

जन्मः वि. स. १९९५/१०/०८ गते

स्वर्गारोहणः वि.स. २०७८/०२/०१ गते

स्व: खिमलाल सुवेदी

पोखरा महानगरपालिका वडा नं. १३ अन्तर्गत पर्ने हिमाली टोल विकास संस्थाका सदस्य उपेन्द्र सुवेदीको पुजनीय पिता **खिमलाल सुवेदी** को ८३ वर्षको उमेरमा भएको असामयीक निधनले हामी सम्पूर्ण टोलवासीहरु अत्यन्त मर्माहत एवं स्तब्ध भएका छौं । आज १३ औं दिनको पुण्यतिथिमा दिवंगत आत्माको चिरशान्तिको लागि भगवानसँग प्रार्थना गर्दै हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं । साथै शोकसन्तप्त परिवारजनप्रति धैर्यधारण गर्ने शक्ति प्राप्त होस भनि कामना गर्दै हार्दिक समवेदना व्यक्त गर्दछौं ।

क्या. तेज बहादुर गुरुङ
अध्यक्ष एवं
हिमाली टोल विकास संस्था परिवार
हिमाली मार्ग, पोखरा-१३ कास्की

आयो टप्प टिप्यो लग्यो मिति पुग्यो, टारेर टर्दैन त्यो ।
इन्द्रै विन्ति गरुन् झुकेर पदमा, त्यो विन्ति मान्दैन त्यो ॥

भावपूर्ण समवेदना

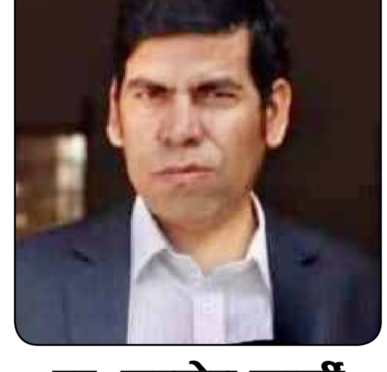

जन्मः वि.स. २०३५/८/७ गते

स्वर्गारोहणः वि.स. २०७८/२/१ गते

स्व: सन्तोष कार्की

यस श्री जनकल्याण समितिका आजिवन सदस्य चिनु कुमारी कार्कीका छोरा, कल्याण बहादुर कार्की र राजु कार्कीका भाइ श्रीमती कमला कार्कीका प्रातः स्मरणीय पति तथा छोराहरु सम्राट र स्वीकार कार्कीका आदरणीय पिताजी **सन्तोष कार्की** को ४३ वर्षको उमेरमा भएको अकल्पनीय निधनले हामीहरु अत्यान्तै मर्माहत र स्तब्ध भएका छौं । वियोगको यस दुःखद घडीमा शोकसन्तप्त परिवारजनप्रति भावपूर्ण समवेदना व्यक्त गर्दै र यस शोकलाई सहन गर्न सक्ने शक्ति प्राप्त होस् भनि सिद्धकालिका मातासँग प्रार्थना गर्दै उहाँ ब्रम्हलीन हुनुभएको आज १३ औं दिनको पुण्य तिथिमा दिवंगत आत्माको चिरशान्ति र बैकुण्ठवासको कामना गर्दछौं ।

देवराज बराल — अध्यक्ष
एवम्
कृष्णबहादुर क्षेत्री (कुमार) — महासचिव

श्री जनकल्याण समिति परिवार
पोखरा महानगरपालिका-१३, बाँझपाटन